

Hilary Mantel. Jämlikhet.

Weyler förlag. Översättning av Marianne Mattsson.

Vi börjar bli luttrade av att se häftiga och omtumlande förändringar i det världspolitiska läget. Ibland väcker det hopp som vid den Arabiska våren, ibland förtvivlan som då Donald Trump blir världens mäktigaste man med en skrämmande mobb i bakgrunden. Samtidigt är det svårt att förutse följderna av det som inträffar. Även det som börjar hoppfullt kan sluta i katastrof. Syrien är ett smärtsamt exempel.

Så har det alltid varit. Författaren Hilary Mantel, känd för många av oss med sina romaner om Thomas Cromwell, skrev i sin ungdom tre romaner om Franska revolutionen. Nu finns den andra av dessa i svensk översättning "Jämlikhet". Läsaren får fortsätta att följa tre av revolutionens huvudgestalter; Georges-Jacques Danton, Maximilien Robespierre och Camille Desmoulins. Bastiljen är stormad, kungamakten existerar fortfarande men åren rör sig obönhörligt från en första känsla av befrielse och lättnad mot fraktionsstrider och en tilltagande paranoid misstänksamhet som ska mynna ut i skräckväldet. Det är märkligt att i en roman med ett myller av personer följa de huvudgestalter vars öde vi är så bekanta med innan något ännu har inträffat. Någon säger om Robespierre: "Den där unge mannen kommer att gå långt. Han tror på allt han säger". Kanske är det just porträttet av Robespierre som ger must och färg åt berättelsen. Hans lågmälda patos och fullkomliga ointresse för vad andra människor har att säga om honom. Det ger kalla kårar.

"Jämlikhet" är en roman som kan läsas med en god portion besinning kring vår egen situation i en tid då allt förändras, då människor tar makten på gott och ont och då vi tvingas inse med Churchill att "demokrati är den sämsta statsformen, bortsett från alla de andra". En underhållande och eftertänksam historisk roman bemängd av relationer och livsöden.

Jakob Carlander